

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेंतर्गत
अंगणवाडी सेविका/मदतनीस यांच्या
नियुक्ती बाबत .

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्र.एबावि.२००४/प्रक्र. २०३/का.६
नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- १/२/ २००५.

- वाचा :** १. महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्र.एबावि.१०९९/प्रक्र. ५४८/का.६
दिनांक ३१.८.१९९९
२. महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्र.एबावि.२०००/प्रक्र.३४५/का.६
दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०००
३. महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्र.एबावि.२००२/प्रक्र. २८७/का.६
दिनांक ६.९.२००२
४. महिला व बाल विकास विभाग शासन निर्णय क्र.एबावि.२००१/प्रक्र. ३४६/का.६
दिनांक ११.१०.२००२

प्रस्तावना- एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून या योजने अंतर्गत अंगणवाड्यांमधील अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या मानधनी कर्मचा-यांच्या नियुक्तीसंदर्भात शासनाने विहीत कार्यपद्धती ठरवून दिलेली आहे. तथापि, एखादया भागात एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेंतर्गत / अथवा राज्य शासनामार्फत अंगणवाडया सुरु झाल्यानंतर त्या भागातील मिनी अंगणवाडी सेविका /बालवाडी शिक्षिका यांना अंगणवाडी सेविका व मदतनीस म्हणून नियुक्ती देण्यासंदर्भात शासनाने वर नमूद केलेल्या शासन निर्णयान्वये आदेश दिलेले आहेत. तथापि प्रशासनातील सुसूत्रीकरणाच्या दृष्टीने मिनी अंगणवाडी सेविका व बालवाडी शिक्षिका यांच्या नियुक्तीबाबत वर नमूद केलेले सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून या संदर्भात शासन खालीलप्रमाणे सुधारित आदेश देत आहे.

शासन निर्णय- एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना या केंद्र पुरस्कृत योजनेंतर्गत राज्यात ज्या ठिकाणी केंद्र शासनामार्फत अथवा राज्य शासनामार्फत अंगणवाडया सुरु करण्यात येतील अशा ठिकाणी यापूर्वी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेंतर्गत मिनी अंगणवाडी किंवा ग्रामपंचायत, पंचायत समिती, जिल्हा परिषद, समाज कल्याण विभाग, केंद्रीय व राज्य समाज कल्याण बोर्ड यांच्या बालवाडया सुरु असतील, त्या ठिकाणची मिनी अंगणवाडी / बालवाडी बंद करण्यात येऊन तेथील मिनी अंगणवाडी सेविका/बालवाडी शिक्षिका ही एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेंतर्गत अंगणवाडी सेविका पदासाठी आवश्यक असलेली अर्हता पूर्ण करित असेल तर त्या मिनी अंगणवाडी सेविकेला/बालवाडी शिक्षिकेला अंगणवाडी सेविका म्हणून थेट नियुक्ती देण्यात यावी. जर मिनी अंगणवाडी सेविका/बालवाडी शिक्षिका अंगणवाडी सेविका या

पदासाठी आवश्यक असलेली अर्हता पूर्ण करू शकत नसेल तर तिला मदतनीस म्हणून थेट नियुक्ती देण्यात यावी.

२. एखाद्या ठिकाणी अंगणवाडी सुरु करण्यात येत असेल तेथे मिनी अंगणवाडी आणि बालवाडी दोन्हीही कार्यरत असतील आणि मिनी अंगणवाडी सेविका व बालवाडी शिक्षिका पदावर काम करणा-या दोन्हीही व्यक्ती अंगणवाडी सेविका पदासाठी आवश्यक असलेली अर्हता पूर्ण करीत असतील अशा ठिकाणी मिनी अंगणवाडी सेविका ही एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेमध्ये आधीपासूनच काम करीत असल्यामुळे मिनी अंगणवाडी सेविकेला प्राथम्याने सामावून घेण्यात यावे व बालवाडी शिक्षिकेला मदतनीस म्हणून थेट नियुक्ती देण्यात यावी.

३. अंगणवाडी सुरु झाल्यामुळे सामाजिक न्याय विभाग, आदिवासी विकास विभाग व आदिवासी आश्रमशाळांना जोडून असलेल्या ज्या बालवाड्या बंद होणार आहेत. अशा बालवाड्यांमधील मदतनीस / अंशकालीन दाईना एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत अंगणवाड्यांमध्ये मदतनीस म्हणून सामावून घेण्यात यावे.

४. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत कार्यरत असलेल्या अंगणवाडीमधील अंगणवाडी सेविकेचे पद रिक्त झाले असेल त्या अंगणवाडीतील मदतनीस अंगणवाडी सेविका पदासाठी आवश्यक असलेली अर्हता पूर्ण करीत असेल तर तिला अंगणवाडी सेविका म्हणून थेट नियुक्ती देण्यात यावी. जर एका स्थानिक क्षेत्रात / गावात एकापेक्षा अधिक अंगणवाड्या कार्यरत असतील आणि त्या स्थानिक क्षेत्रातील / गावातील कोणत्याही अंगणवाडीमध्ये सेविकेचे पद रिक्त झाले असेल तर त्या स्थानिक क्षेत्रातील / गावातील सर्व कार्यरत अंगणवाड्यांमध्ये मदतनीस म्हणून काम करीत असलेल्या सर्वाधिक अनुभवी (सेवा ज्येष्ठतेप्रमाणे) अर्हताप्राप्त मदतनीस महिलेची अंगणवाडी सेविकेच्या रिक्त जागी थेट नियुक्ती करण्यात यावी.

५. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या पदावर नियमित नियुक्तीसाठी १८ ते ४४ वर्षे वयोमर्यादा निश्चित करण्यात येत आहे. मात्र बालवाडी शिक्षिकेला अंगणवाडी सेविका म्हणून सामावून घेतांना ५५ वर्षे वयाची अट राहिल, मिनी अंगणवाडी सेविका या योजनेमध्ये आधीपासूनच काम करीत असल्यामुळे त्यांना वयाची अट लागू राहणार नाही.

६. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या मानधनी कर्मचारी असल्यामुळे त्यांना शासकीय कर्मचा-यांप्रमाणे नियत वयोमानाने सेवा निवृत्तीची म्हणजे ५८ वर्षे वयाची अट लागू असणार नाही. तथापि, अंगणवाडी सेविका व मदतनीस यांच्या मानधनी सेवा त्यांचे वय ६५ वर्षे पूर्ण होईपर्यंत किंवा त्या शारिरिकदृष्ट्या काम करण्यास सक्षम असेपर्यंत यापैकी जे आधी घडेल तोपर्यंतच सुरु ठेवण्यात यावी.

७. अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या पदावर नियमित नेमणूका करतांना स्थानिक रहिवासी महिला उमेदवार असणे अनिवार्य आहे. तथापि मिनी अंगणवाडी सेविका / बालवाडी शिक्षिकेला अंगणवाडी सेविका म्हणून सामावून घेतेवेळी ती स्थानिक रहिवासी असणे ही अनिवार्य अट शिथिल करण्यात यावी , मात्र अंगणवाडी सेविका म्हणून नियुक्ती झाल्यानंतर तिने अंगणवाडी असलेल्या स्थानिक ठिकाणी वास्तव्य करणे आवश्यक राहिल.

८. अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या पदावर सर्वसाधारण उमेदवारांमधून जाहीरातीद्वारे अर्ज मागवून निवड करण्यासाठी शासनाने नियुक्त केलेल्या निवड समितीने उमेदवारांची निवड करताना मुलाखती करीता देण्यात येणा-या गुणांसाठी सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट अ व ब मधील तक्त्याचा अवलंब करून उमेदवाराची निवड करण्यात यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र. ना.वळवी)

कार्यासन अधिकारी

प्रति,

आयुक्त,एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना रायगड भवन,नवी मुंबई.

प्रकल्प समन्वयक, जागतिक बँक सहाय्यत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना प्रकल्प-३, रायगड भवन,नवी मुंबई.

आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य,पुणे.

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी

महालेखापाल,महाराष्ट्र १/२ [लेखा व अनुज्ञेयता] [लेखा परीक्षा] मुंबई.

अधिदान व लेखा अधिकारी,मुंबई

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

सर्व उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (बाल कल्याण/ग्राम पंचायत)

सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी

सर्व प्रकल्प अधिकारी (नागरी / ग्रामीण / आदिवासी प्रकल्प)

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी

आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय,मुंबई

सामाजिक न्याय विभाग, मंत्रालय,मुंबई

शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय,मुंबई

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई

वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मा. मंत्री (महिला व बाल विकास)यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री (महिला व बाल विकास)यांचे खाजगी सचिव

निवड नस्ती (कार्यासन ६)

प्रपत्र-अ

भाग	एकूण गुण	अंगणवाडी सेविका				मदतनीस			
		नागरी	ग्रामीण	आदिवासी		नागरी	ग्रामीण	आदिवासी	
अ	शैक्षणिक पात्रता	पदवीधर	२५	२५	२५	पदवीधर	२५	२५	२५
		बारावी	२०	२०	२०	बारावी	२०	२०	२०
		दहावी	१५	१५	१५	दहावी	१०	१०	१०
		आठवी	निरंक	१०	१०	आठवी	१०	१०	१०
		शिथिलता	निरंक	निरंक	शिथिलताम प्रत्येक इयत्तेसाठी १ गुण कमी	चौथी	५	५	५
	विधवा / परित्यक्ता	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०
	अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / विमुक्त / भटक्या जाती / जमाती इतर मागासवर्गीय	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५
	दारिद्र्य रेषेखालील नोंदणीकृत कुटुंबातील सदस्य	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
	अनुभव - (किमान एक वर्षापेक्षा जास्त अनुभव)	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
	अंगणवाडी / बालवाडी कोर्स पूर्ण केला असल्यास	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
ब	मुलाखतीचे गुण	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
	एकूण गुण	१००							

टिप - भाग अ मधील गुण गुणांकन तक्त्यामध्ये दर्शविल्याप्रमाणेच देण्यात यावेत. भाग ब मधील गुण मुलाखतीच्या आधारे देण्यात यावेत.

प्रपत्र- ब

अंगणवाडी सेविका व मदतनीस पदासाठी किमान अर्हता

१. अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या स्थानिक रहिवासी असाव्यात.
२. अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या पदावर सरळ नियुक्तीसाठी वयोमर्यादा १८ ते ४४ वर्षे अशी राहिल.
३. नागरी भागामध्ये अंगणवाडी सेविका या पदाकरिता उमेदवार किमान एसएससी उत्तीर्ण व ग्रामीण भागामध्ये किमान इयत्ता आठवी उत्तीर्ण असणे आवश्यक आहे.
४. आदिवासी भागामध्ये अंगणवाडी सेविका पदासाठी उमेदवार इयत्ता आठवी उत्तीर्ण असणे आवश्यक असले तरी तेवढ्या शैक्षणिक अर्हतेचा उमेदवार अंगणवाडी परिक्षेत्रात उपलब्ध न झाल्यास शैक्षणिक अर्हतेची अट शिथील करण्यात यावी. मात्र संबंधीत अंगणवाडी परिक्षेत्रात इयत्ता आठवी उत्तीर्ण उमेदवार उपलब्ध नसल्याचे बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.
५. अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या पदावर उमेदवाराची निवड करताना विवाहीत / अविवाहीत असा भेदभाव करण्यात येऊ नये.
६. अंगणवाडी सेविका व मदतनीस या पदासाठी नागरी प्रकल्पातील अंगणवाड्यावर नियुक्ती करताना सदर उमेदवार अंगणवाडी स्थित असलेल्या अंगणवाडी क्षेत्रातील वार्डातील रहिवासी असणे आवश्यक आहे.